

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2021-05-14

Diarienummer:
RÄN-2021-00081

Handläggare:
Ann-Ida Malm, Elisabeth Samuelsson

Yttrande över förslag till föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin om tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande över förslag till föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin om tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Ärendet

Räddningsnämnden har mottagit ovan rubricerad remiss för yttrande senast den 1 juli 2021. Den 1 januari 2021 ändrades lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor (FSO). Förändringarna innebär bland annat att MSB får meddela föreskrifter om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § LSO. Syftet med föreskrifterna är att tillsynen ska utföras på liknande sätt i hela landet och att de ska bidra till en effektiv och rättssäker tillsyn. Förslagen till föreskrifter kan läsas i sin helhet [här](#)

Beredning

Ärendet har beretts av brandförsvaret.

Föredragning

Räddningsnämnden är övergripande positiv till förslaget på föreskrift och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor. Räddningsnämnden anser till stor del att föreskriften tillsammans med bilaga

och uppdaterad tillsynsvägledning tydliggör kommunens arbete med planering och utförande av tillsyn. Det är positivt att föreskriften ger möjlighet till anpassningar efter lokal riskbild.

Räddningsnämndens synpunkter utvecklas vidare i ärendets bilaga.

Ekonomiska konsekvenser

Om det administrativa arbetet blir lika omfattande som förslaget beskriver kommer taxorna för tillsyn att behöva justeras för att kompensera den arbetstid som då behöver läggas ned.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 210514
- Bilaga 1, Yttrande över förslag till föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin om tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor
- Bilaga 2, Remiss av förslag till föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin om tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Handläggare:
Ann-Ida Malm
Avdelningschef
018-727 3101

Datum: 2021-05-14
Diarienummer: RÅN-2021-00081

registrator@msb.se
Ärendenummer 2020-11591

Yttrande gällande förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Räddningsnämnden har tagit del av förslaget till nya föreskrifter med tillhörande konsekvensutredning.

Räddningsnämnden är övergripande positiv till förslaget på föreskrift och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor. Räddningsnämnden anser till stor del att föreskriften tillsammans med bilaga och uppdaterad tillsynsvägledning tydliggör kommunens arbete med planering och utförande av tillsyn. Det är positivt att föreskriften ger möjlighet till anpassningar efter lokal riskbild.

I den nya Lagen om skydd mot olyckor framgår det att den förebyggande verksamheten ska lägga särskild vikt vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. Tillsynsverket är nämndens mest effektiva redskap för att få brandskyddsåtgärder på plats och räddningsnämndens uppfattning är att det i första hand bör användas för att förhindra människors död och allvarliga skador.

Räddningsnämnden anser att det är av stor vikt att listan i bilagan hålls begränsad till de byggnader och andra anläggningar som MSB anser måste tillsynas. Räddningsnämnden anser att bilagan bör begränsas till färre tillsynsobjekt, och att räddningstjänsterna själva lägger till verksamheter utifrån lokal riskbild. Det är synd om en första åtgärd bland räddningstjänsterna blir att avskryva vissa av tillsynsobjekten i bilagan.

Vidare anser Räddningsnämnden inte att alla kulturhistoriska värden i punkt 9-11 bör finnas med i bilagan. Det är givet att dessa kulturhistoriska värden behöver skyddas och att brand i dessa kan få stora konsekvenser. I konsekvensutredningen framgår det att tillsynsverket ska användas där det bedöms vara det mest effektiva redskapet. Räddningsnämnden bedömer att rådgivning och information är ett lämpligare verktyg för dessa byggnader eller anläggningar. Egenintresset för att skydda dessa kulturhistoriska värden är stort och viljan att vidta åtgärder behöver sällan påverkas med förelägganden. Tillsyn på de byggnader och anläggningar som ingår i punkt 9-11 i bilagan kommer

nästan uteslutande fokusera på egendomsskydd vilket inte ligger i linje med LSO:ns nya förebyggandemål. Vidare kan det konstateras att när tillsynsverktyget ska användas för att ställa krav på egendomsskydd och miljöskydd kommer tillsynen bli mer komplex och därmed mer tidskrävande. Det i sin tur kräver mer resurser än vad som är tillgängligt idag om givet antal verksamheter i bilagan ska tillsynas.

Räddningsnämnden anser att det är kort tid från det att föreskrifterna beslutas till dess att de träder ikraft. Ett omfattande administrativt arbete behöver läggas inledningsvis för att få planer, rutiner, register och nya arbetssätt på plats innan årsskiftet och Räddningsnämnden bedömer att detta inte är möjligt att genomföra till fullo till 1 januari.

Föreskriften, detaljerade synpunkter per paragraf

Avsnitt, kapitel, paragraf, sida	Kommentar
2§	<p>Räddningsnämnden vill understryka vikten av vägledning i hur kriterierna ska användas då de innehåller ett antal värdeord som kan tolkas olika. Vägledningen ska syfta till att uppnå ett likvärdigt skydd mot olyckor i hela landet och därmed minska möjlighet till olika tolkningar.</p> <p>I punkt 2 anges det att ”En brand eller annan olycka kan medföra risk för <u>många</u> människors liv och hälsa”. Räddningsnämnden anser inte att detta ligger i linje med den nya lagen om skydd mot olyckor och att det borde räcka med risken för att <u>en</u> person omkommer eller skadas allvarligt. Räddningsnämnden bedömer att rådgivning och information är lämpligt för att förebygga bränder i de allra flesta privatbostäder och ett aktivt arbete med brandskydd hos riskutsatta pågår. Men i vissa enstaka fall krävs tillsyn för att åtgärder ska vidtas hos särskilt riskutsatta och då är det av vikt att det går att välja ut dessa utifrån lokala riskbild eller enskilda händelser. Med nuvarande formulering i föreskriften ges inte möjligheten att tillsyna en enstaka privatbostad men en riskutsatt individ.</p> <p>I punkt 3 bör det framgå vem som får de stora ekonomiska kostnaderna. Ägaren, nyttjaren eller samhället.</p>
3§ andra stycket	<p>Det är positivt att kommunen ges möjlighet att rikta sitt tillsynsverktyg mot byggnader och anläggningar utifrån den lokala riskbilden och med koppling till kriterierna i 2§. Räddningsnämnden vill dock understryka vikten av vägledning i hur sådana objekt bör väljas ut, med syftet att uppnå ett likvärdigt skydd mot olyckor över hela landet. Ett exempel kan vara om en kommun väljer att göra tillsyner på alla byggnader högre än 8 våningar medan en annan kommun inte gör det vilket skulle kunna medföra att skyddet mot olyckor inte blir likvärdigt över landet.</p>

3§ tredje stycket	Räddningsnämnden har inte gjort tillsyn på utrustning för livräddning vid andra olyckor än brand tidigare. Däremot säkerställer kommunerna att badplatssäkerheten är tillräcklig genom rutiner hos respektive förvaltning som har det ansvaret. Är det att anse som tillräckligt eller anser MSB att kommunen även ska genomföra formell tillsyn enligt LSO på till exempel utrustning för livräddning på badplatser? Det behöver förtydligas vad som krävs för att kommunen ska ha planering för tillsyn av sådan utrustning.
8§	Räddningsnämnden anser att det är positivt att arbetssätt ska dokumenteras men vill understryka att det administrativa arbetet ska vara på en skälig nivå. Om för mycket dokumentation behöver göras per objekt i förteckningen är risken att det administrativa arbetet blir orimligt stort i förhållande till effekten som tillsynen leder till.
10§ Gällande brandspridning mellan byggnader	I punkt två anges det att kommunen, vid sin tillsyn, ska kontrollera skyddet mot brandspridning mellan byggnader. Räddningsnämnden ser svårigheter gällande vem som ska krävas på åtgärd gällande brandskydd mellan byggnader. Vid byggnader som nyligen uppförts bör frågan snarare kontrolleras av tillsynsenhet på kommunens byggnadsnämnd. Räddningsnämnden efterfrågar vägledning i dessa komplexa bedömningar.
12§ Gällande samråd	Räddningsnämnden ser inte behovet av att ha med denna paragraf i tillsynsföreskriften utan anser att räcker med att kravet ställs via Förvaltningslagen (2017:900). Ordet ”förvaltning” bör bytas ut till ett ord som också fungerar för ett räddningstjänstförbund.

Bilagan, detaljerade synpunkter per punkt

Punkt	Kommentar
1-2 Verksamheter där personer inte kan förväntas utrymma själva	Räddningsnämnden anser att tillsyn ska göras på dessa verksamheter i enlighet med föreslagen text.
3 Skolväsendet	Räddningsnämnden anser att det är positivt att tillsyn ska göras på vissa mindre förskolor- men inte alla. MSB bör överväga en begränsning i denna punkt i bilagan för att göra bilagan, och därmed föreskriftskravet, så ändamålsenligt som möjligt. Mindre förskolor med bra utrymningsmöjligheter kan istället läggas till som exempel på verksamheter som kan tillsynas utifrån lokal riskbild eller utifrån enskilda händelser.

<p>4-5 Tillfällig övernattning och vissa gemensamhetsboenden</p>	<p>Räddningsnämnden anser att tillsyn ska göras på dessa verksamheter i enlighet med föreslagen text. Räddningsnämnden kommer troligen välja ut ett antal mindre hotellverksamheter samt studentboenden utifrån lokal riskbild.</p>
<p>6-8 Större samling av människor som inte kan förväntas ha god lokalkännedom</p>	<p>Räddningsnämnden anser att tillsyn ska göras på dessa verksamheter i enlighet med föreslagen text och ser positivt på att mindre restauranger är borttagna. Räddningsnämnden kommer troligen välja ut ett antal mindre sådana verksamheter i byggnader med komplicerade utrymningsmöjligheter. Detta utifrån lokal riskbild.</p>
<p>9-11 Byggnader eller anläggningar med stora kulturhistoriska värden samt Byggnader där egendom tillhörande museer förvaras.</p>	<p>Räddningsnämnden förstår skyddsvärdet i dessa objekt men anser inte att tillsyn är den mest effektiva förebyggande åtgärden. Räddningsnämnden anser att dessa objekt bör kunna hanteras via nämndens övriga förebyggande processer, exempelvis via rådgivning och information eller vid insatsplanering. Det finns ett stort egenintresse att skydda sina byggnader/anläggningar/föremål och Räddningsnämnden anser inte att det krävs förelägganden för att förmå ägare och nyttjare att vidta åtgärder. MSB bör överväga en begränsning i dessa punkter i bilagan för att göra bilagan, och därmed föreskriftskravet, så ändamålsenligt som möjligt. Vissa av objekten kan istället tillsynas utifrån lokal riskbild eller utifrån enskilda förhållanden.</p>
<p>13-14 Byggnader eller andra anläggningar var utformning ställer särskilda krav på det byggnadstekniska brandskyddets tillförlitlighet</p>	<p>Räddningsnämnden anser att tillsyn ska göras på dessa verksamheter i enlighet med föreslagen text. Räddningsnämnden kommer troligen välja att göra tillsyn på byggnader som är 8 våningar eller högre, vissa undermarksgarage samt vissa byggnader med avancerade brandskyddstekniska system. Detta utifrån lokal riskbild.</p>

Patrik Kjellin

